

PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ

ZDENĚK WEITOSCH

Zpracovaly: Agáta Martínková, Magdaléna Sakalová, Markéta Šebelová

Vyučující: Mgr. Libuše Sakalová

Škola: Dvořákovo Gymnázium Kralupy nad Vltavou

RANÉ DĚTSTVÍ

Jednoho krásného dne svedl osud dohromady Zdeňku Břicháčovou a Františka Weitosche. Po společně strávené době se jim 8. 6. 1933 narodil syn Zdeněk, po dalších pěti letech i druhý syn Ivo.

Maminka Zdeňka, po níž byl starší syn pojmenován, pocházela z Kralup nad Vltavou, byla rozumná a hezká žena, která vychovávala své syny a starala se o domácnost.

Tatínek František pocházel z Veselí nad Lužnicí a pracoval jako disponent v Praze, po válce jako vedoucí litoměřické octárny a konzervárny. Byl statečným a čestným mužem.

Malý Zdeněk žil během druhé světové války se svými rodiči a bratrem společně s prarodiči v domku v Kralupech, u cesty směrem na nedaleké Velvary. Sem se později vrátil i s vlastní rodinou. V dětství rád dělal rošťárny se svými kamarády.

„Chytali jsme tady ptáky, hodně jsme tu lovili, to byla naše věčná zábava, lov ptáků...“

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA A ODBOJ

Během 2. světové války byl Zdeněk žákem na nižším stupni základní školy v kralupských Mikovicích.

„Němci obsadili školu, Němci obsadili gymnázium, Němci obsadili všechny tyhle větší budovy a my jsme byli prostě někde na odpis.“

Různými klukovinami se často dostával do křížku s ředitelem Voříškem a kvůli tomu se občas nevyhnul ráně rákoskou. I přesto měl dobrý prospěch, díky němuž mohl později přeskočit ročník. Kvůli německé okupaci byli nuceni se učit německy, navíc musel chodit i na doplňkové kurzy, což se Zdeněkovi moc nezamlouvalo, zpětně v tom ale vidí přínos a uznává, že to v životě využil.

Za války to doma nebylo jednoduché, panovala zde, asi jako ve většině rodin, všeobecná averze vůči Němcům a navíc ještě nemalý strach o tatínka Františka. Ten totiž, společně s panem Kadlecem a ševcem panem Mrkvičkou, působil v odboji. Právě u pana Mrkvičky doma probíhaly i jejich schůze. Dům a zároveň obchod pana Mrkvičky se nacházel v místě dnešního kralupského květinářství.

„Vždycky říkal, že to prý nedělal pro svou slávu, že to dělal proto, že ty Němci museli pryč, ne aby se prezentoval, že byl v odboji.“

VYBOMBARDOVÁNÍ KRALUP

Velké štěstí potkalo rodinku Weitoschových při bombardování Kralup 22. března 1945. Rodinný statek se tenkrát nacházel na okraji města, kam přímo bomby nespadly. Zalezlá ve sklepě pod stodolou, přečkala rodina bombardování bez jakýchkoli škod na vlastním majetku. Ovšem ne každému se takto poštěstilo, tehdy ještě malý Zdeněk měl kamaráda, který naneštěstí přišel o život.

„My jsme byly tady na chvostu toho města, takže tak pět set metrů odtud padaly bomby a tady už nepadalo nic... To přešlo, my jsme vylezli ven a byli jsme hrdinové...“

Tragickou událost zažil pan Weitosch hnedka dvakrát. Tam, kde dnes stojí rafinerie Kaučuk, v Lobečku, bylo před válkou Německem vybudováno letiště, které používala Luftwaffe k výcviku pilotů. To se také stalo cílem Američanů, zde si letadla ulevovala od přebytečné váhy.

„Druhého jsem byl svědkem. Akorát jsme leželi u nového dvora a koukali jsme, to letěli a bum bum bum a zase letěli a bum bum bum... Nějaký strach byl, ale padalo to dost daleko od nás, takže jsme se moc nebáli...“

KONEC VÁLKY

Konec druhé světové války přinesl panu Zdeňkovi prožitky, na něž je jen těžko zapomenout. První z nich je neuvěřitelný pohled na Besarábce, zbohatlivší sedláky, kteří utíkali z Besarábie (historické území Moldávie) do Německa za lepším životem. Ti vezli obrazy, koně – zkrátka žili v přepychu. Proč utíkali? Báli se a měli pocit, že v Německu jim bude lépe, protože zde se k nim lidé chovali jako bestie, nelítostně a krutě.

Další vzpomínkou, na níž lze demonstrovat brutalitu páchanou na Němcích po konci války, je ta na pana hospodského Josífka.

„Já pamatuju jednu věc, tady byla dřív hospoda pár metrů od nás, U Plíhalů se tam říkalo, a tam bydlel pan Josífek. Hodnej, milosrdnej, dobrák od kosti. Tady byly dřív pozemky, takový krásný úrodný pole... No a jednou tam vyběhnul chlap, měl na sobě takovou starou ošoupanou uniformu německou. No a lidi se na něj vrhli a řvali, kopali ho a mlátili, řezali ho chudáka jak kobyly... Ale on za nic nemohl, on za nic nemohl. Teda já nevím, jestli za něco mohl, ale v tomhle případě nemohl za nic. No a ty kluci se na něj vrhli a fackovali ho.“

Původní sny pana Weitosche o jeho budoucím povolání byly ovlivněny velice zajímavým zážitkem, který se odehrál na konci 2. světové války. Tehdy si ještě malý Zdeněk přál být kočím.

„Mně se líbili koně, tak jsem chtěl být kočím. A to se mi splnilo v 45., když přišli Rusové a vypustili koně. A z těch se stali divoký koně a my kluci, co nás mohlo potkat lepšího, než chytit si koně. Tak jsme si chytili koně, brácha si chytil koně, kamarád si chytil koně.“

A najednou jsme měli tři koně. Ale mít koně není sranda, on taky žere a tak. Ale bylo dobré, že teta Klimentová měla velký statek na začátku Kralup, který obsadili Němci. A když vypadli, tak tam zůstalo spoustu žrádla pro ty koně. Tak jsem vždycky zapřáhl bryčku a jel jsem koním pro to žrádlo. Převážně pro řízky. A tím pádem jsem se stal sedlákem. To bylo nadšení. Pak mi ty koně sebrali, já jsem brečel jak želva. Samozřejmě to bylo dobře, že mi to sebrali, co bych s těma koňma dělal... A bylo po sedlačení.“

MLÁDÍ

Mezi lety 1946/47, po dokončení školy v Mikovicích, studoval Zdeněk v Broumově na Státním reálném gymnáziu, kam ho poslali rodiče (‘dle slov pana Weitosche’) na převýchovu.

PO ‘VÍTĚZNÉM’ ÚNORU...

Když se po válce začínali k moci dostávat komunisté, tak byl Zdeněk nejdříve nadšený. Není se čemu divit - po dlouhých letech pod nadvládou Němců vítal nejeden Čechoslovák Rusy jako své zachránce. Probolševický pohled si Zdeněk udržel asi do převratu v roce 1948, po kterém se ukázala i druhá stránka komunismu.

„Já jsem byl dost velkej bolševik, já žasnu, že mě to pustilo a jsem rád, ty Rusové mi byli opravdu sympatický. Oni přišli a vyhnali ty Němce, oni, ty ruský vojáci. No a sem chodila trochu lepší sorta těch Rusů, tak ty trochu ovlivnili moje bolševický myšlení.

Ale naštěstí mě po čase ten bolševismus přešel a bylo po ptákách. Protože to bylo nenormální, že jo...“

V tomto jeho názorovém vývoji hrál svou roli i jeho tatínek, který ho sice nejprve za jeho prokomunistický pohled káral, ale zároveň věřil synovu úsudku a věděl, že ho to nakonec pustí.

„No, můj otec věděl, že nejsem blbej a že se dopracuju pravdy, takže mě nechal, ať se pravdy dopracuju sám. A já se dopracoval a bylo po bolševismu.“

V dubnu roku 1950 se rozjela Akce K, tedy likvidace klášterů, mezi nimiž byl i Broumovský klášter se svým internátem, kde od počátku svých studií pobýval.

„Pak přišli komunisté a klášter zakázali, brutálně ho zlikvidovali.“

„Tak tam v kvadratuře toho kláštera přistavili autobusy, tam přijeli nám ty estébáci, nařídili nastoupit do těch autobusů. My jsme nevěděli, kam nás vezou. Tak tam byl ten

holomek vrchní, ten řekl, kdybich vás tam měl našlapat parchanty, tak no nakonec nás tam našlapal. A to bylo na tom absurdní. Vyvezli nás k Náchodu a tam nás, tam je taková stanice, kde prostě projíždí vlak, tam nás vyházeli doslova z těch autobusů a teďka řekli, dělejte, co umíte. A my neměli nic, ani peníze.“

Tehdy byl mladý Zdeněk v šestém ročníku. Nemile překvapení studenti tedy měli na výběr, zda se vydat domů, či setrvat u hostujících rodin a studium dokončit. Zdeněk se rozhodl pro druhou možnost a tak tedy část svého života prožil u rodiny Mayerových, s nimiž se vídá dodnes...

Vysokoškolská studia absolvoval od roku 1951 do roku 1956. V průběhu studia geodézie na pražském ČVUT také absolvoval povinnou vojenskou docházku, po jejímž ukončení se pyšnil hodností poručíka. Tím to ovšem neskončilo, neboť periodicky po čtyřech/pěti letech probíhala další přezkoušení, která učinila pana Weitosche kapitánem.

PRÁCE

Pan Weitosch pracoval po studiích jako geodet, počestně zeměměřič. K tomuto povolání ho přivedla jeho maminka, kterou toto zaměstnání nesmírně zaujalo.

„Moje maminka byla hrozně chytrá a rozumná ženská. A když viděla tady někde, jak chodí geometři a měří a jsou skoro pořád venku, protože geometři, to je taková pakáž, která je furt v terénu. Tak řekla, že to by bylo pro mýho kluka, to jest pro mě, a šla a zeptala se na to, jak to vypadá.“

A maminka se nemýlila - pana Weitosche jeho povolání opravdu bavilo. Bylo to aktivní povolání, neustále byl venku v přírodě a navíc se mu poštětilo i v jiné věci - v cestování. To bylo v té době velice složité, ale právě díky své práci se pan Weitosch dostal do Alžírsku, kde vytyčoval dálnici do Tamanrassetu.

RODINA

Právě své povolání panu Weitoschovi pomohlo i v osobním životě - právě zde se v roce 1960 seznámil se svou budoucí ženou, Jarmilou Macákovou, jež též pracovala jako geodetka. O rok později měli hned dvě svatby, jednu v Praze na Staroměstské radnici a druhou v Litoměřicích (v kostele). Kvůli (a možná také díky) častým pracovním výjezdům pana Weitosche se jejich manželství obešlo skoro bez hádek a letos (2024) v srpnu spolu budou slavit 63. výročí.

„Co bych Vám tak vyprávěl, mám ji rád, sice mě zlobí, ale fakt je, že ji mám rád. To se nedá nic dělat.“ :)

Během soužití se manželům Weitoschovým narodily dvě děti - dcera Barbora a syn Štěpán. Kvůli častým cestám se kromě maminky promítali do výchovy i jejich babička s dědou. Celkově měly děti pana Weitosche sice docela přísnou výchovu, ale nijak to nikomu neuškodilo a všichni měli mezi sebou krásné vztahy.

Weitoschovi nejdříve bydleli v Praze, později se ale přestěhovali do rodného domku maminky pana Weitosche v Kralupech nad Vltavou, kde manželé a dcera Barbora žijí dodnes.

LÉTA KOMUNISMU

Ze začátku byl Zdeněk proruský nadšenec, to samé se ale nedalo říci o jeho rodičích, hlavně o tatínkovi. Ten pracoval, během své kariéry v octárně a konzervárně v Litoměřicích, na poměrně vysoké pozici. I přesto ale nikdy nevstoupil do Komunistické strany Československa, což se ale mělo brzy změnit...nebo si to alespoň soudruzi mysleli.

„Otec, to byl řízek, jednou přišli k němu, jestli by se nedal. A on byl takovej od huby, on to byl tady ředitel Litoměřický fabriky. A přišli za ním a on jim řekl, musíte mi to odpustit, to se nedá jinak citovat...‘Můžete mi tak akorát políbit prdel.’

A tím skončila veškerá přihláška do strany. Taky ho hned vyhodili a skončilo ředitelování...”

Naštěstí ale měl Zdeňkův tatínek v octárně známosti. Jeho šofér, pan Beneš a jeho manželka byli zatvrzelí komunisté. I po konci ředitelské kariéry Zdeňkova tatínka na ně Benešovi nezanevřeli a stále nad Weitoschovými drželi jakousi ‘ochrannou ruku.’ Weitoschových se poměrně hodně dotklo i znárodnění. Během něj přišli o majetek a hlavně o pole, jež vlastnili nad domkem v Kralupech. Stát se o pole během komunismu moc dobře nestaral a z tohoto důvodu byla (po navrácení zpět

Weitoschovým) ve velmi žalostném stavu. Jak řekl sám pan Weitosch: „Kam šlápnul komunista, tam vždycky byl malér.“

Dalším aspektem, jenž se za komunismu promítal do života Weitoschových, byla ještě víra. Náboženství nebylo za komunistického režimu moc podporováno, spíše na něj soudruzi pohlíželi s jistým despektem a nedůvěřivostí.

„Já jsem byl zatvrzelej, takže mě to neovlivnilo, ať si komunisti říkali, co chtěli... Naštěstí já jsem kápnul vždycky na ty, co mi to tolerovali a nezničili mě tím pádem, že jsem úplně neposlouchal.“

Jedním z dalších milníků minulého režimu je jistě rok 1968. V první polovině tohoto roku panoval v Československu lehce uvolněnější režim, čehož spousta obyvatel využila a emigrovala. Pan Weitosch ale mezi tyto lidi nepatřil - sice se mu režim přičil, ale v Československu měl rodinu a hlavně svou maminku, kterou by nedokázal opustit. To ale neznamená, že proti režimu neprotestoval.

Během svého profesního života samozřejmě nepracoval sám, díky čemuž mu v hlavě utkvělo několik zajímavých zážitků, jeden právě po “okupaci 1968”.

„Každá ta skupina zeměměřická měla takzvaný figuranty, kde byly pomocníci. A já jsem měl exkluzivního pomocníka. Ten měl jedno voko skleněný a na druhým měl 14 dioptrií. Tak si umíš představit, jak viděl. Ale ono to bylo jedno, šlo spíš o nějakou fyzickou práci nežli o nějaké technické věci. A teď jsme jeli z Rožnova na Vsetínsku. Já jsem tím gazem předjel skupinu Rusů. V té době byli všude, okupovali. Jezdili roztahaný všude, na té silnici. Tak jsem je předjel a teďka jsem je začal blokovat. Musím uznat, že byli dost slušní, že mi nerozbili hubu nebo nerozbili auto. Protože vždycky já je předjel, a pak jsem přibrzdil, jel jsem pomaličku krokem. A oni troubili a troubili a troubili. Měl jsem štěstí. No byla to pitomost. To jsem měl štěstí.“

„Já jsem měl poměrně štěstí, protože já jsem vystupoval celkem dost proti bolševikům. A byl jsem členem závodní rady v našem podniku. To už to praskalo a začali lidi vyhazovat. Ale mě naštěstí nevyhodili. Samozřejmě zarazili výlety do ciziny, to mě mrzelo. Ale ne tolik, abych kvůli tomu zradil.“

LISTOPAD 89

Právě díky zatvrzelosti pana Weitosche nezůstala víra pouze u něj, ale i jeho děti jsou pokřtěné a věřící. Vzpomíná také na radostné sledování svatořečení sv. Anežky České, jež proběhlo v listopadu 1989.

Již předtím s manželkou podepsali Několik vět, později, během samotné listopadové revoluce, se to u Weitoschů bez demonstrování v Praze neobešlo.

„Václav Havel byl náš nejlepší prezident.“

PO REVOLUCI

Díky otevření hranic po sametové revoluci využil rád možnosti vydat se s přáteli na lyže do Rakouska i Francie.

Již na vysoké škole se pro pana Weitosche stala vášní kanoistika a spoluzaložil vodácký oddíl, s nímž splouvali divoké řeky napříč celou republikou. Přestože je stále aktivní v mnoha ohledech i dnes, síly trochu ubyly, a tak jak lyžování, tak i vodu musel před nějakými roky pověsit na hřebík.

Po revoluci si našel pan Weitosch i novou zálibu, a to pěstování vína. Geometřina je totiž pouze sezónní povolání a pan Weitosch nechtěl zimy trávit v kanceláři, proto si našel práci na jižní Moravě. Vše začalo v Sedleci, který leží kousek od Mikulova, kde našel věrné přátele, kteří ho naučili víno vyrábět. A začal být úspěšný:

„Na Moravě mají degustační ochutnávky. Tam je to typické. Na jedné ochutnávce, to byla jedna z prvních ochutnávek, které jsem tam zažil. Já jsem takhle udělal víno a já tam vyhrál zlatou medaili. Tak fakt je, že místní měli vztek, některý, někteří ne, některý mi to přáli. A některý měli vztek a tím pádem já jsem začal vinařit.“

Když se mu komunisty znárodněná pole, jež zdědil po své mamince, vrátila, říkal si, že by byla škoda jich nevyužít a jelikož se nacházela v místě řečeném „Na Vinohradech“, co jiného zde vysadit než právě víno. To už bylo ke sklonku geodetovy pestré kariéry. Do penze odešel v roce 1996 ve svých třiašedesáti letech. V jeho iniciativě nyní pokračují jeho děti, dcera Barbora se svým manželem Janem převzali starost o pozemky a provozují rodinné vinařství. Syn Štěpán má na starosti Vinařské středisko ČZU v Mělníku a přilehlý vinohrad.

DNES

Ačkoliv dnes už je panu Weitoschovi devadesát let, pořád zde platí sokolské heslo: „Ve zdravém těle, zdravý duch.“ Stále rád procházkaří a tráví čas venku. Jeho dny naplňují vnučky, jichž má pan Weitosch sedm.

MOTTO

„Nelžete. Já nelžu. Na mou duši nelžu.“

RADA DO BUDOUCNA

„Nespěchejte, nechvátejte na nic, nemá to smysl. Akorát vám ujede vlak. Dělejte věci, které se vám budou líbit a budou stát za to.“